

Baken van rust voor hele wijk

Een lappendeken van uitstekend verzorgde voetbalvelden heeft zich gevormd op de plaats waar de herinnering aan FC Twentes Diekmans-Stadion voortleeft in een klein gedenkteken. Het eredivisievoetbal is – met de Grolsch Veste – verhuisd naar de andere kant van Enschede, dit is het domein van florerend amateurvoetbal in de stad.

'Sportiviteit is ook sport', staat er te lezen op één van de borden bij de ingang van De Tubanters 1897, na PW de oudste club van Enschede. Op het veld spelen krasse 70'ers hun wekelijkse partijtje. Daarnaast treedt een elftal van jonge asielzoekers op als sparringpartner van de Enschedese Wajong-selectie, die zich voorbereidt op een nationaal toernooi met gelijkgestemden. Weer iets verderop leggen verwachtingsvolle 'mini's' met driftige acties wankele bouwstenen voor een mooie sportieve toekomst.

Buiten kruisen verleden, heden en toekomst elkaar, tegen het decor van de klassieke tribune van de club. Binnen spreken bestuurders en beleidsmakers zich uit over het perspectief van de sportclub als brug tussen twee werelden.

De spagaat van de moderne sportclub wordt verwoord door voorzitter Bert Lambeck van De Tubanters 1897: 'Veel clubs moeten nog leren om het oude verenigingsdenken los te laten. De tijd schuift op, mensen veranderen, net als de omgeving waarin ze elkaar treffen. Veel clubs willen overleven zoals ze dat altijd hebben gedaan. Want dat is zekerheid, wat komt is onzekerheid.' Het is de angst van traditionele denkers, die vrezen dat een nog groter takenpakket voor de sportclub de financiële lasten zal vergroten.

'Er zijn genoeg voetbalverenigingen die zeggen laat ons nou gewoon tegen dat balletje trappen en val ons niet lastig met die zogenoemde maatschappelijke rol', zegt wethouder van sport in Enschede, Ed Wallinga. 'Dan zeg ik: je hoeft ook helemaal niet, ik vind het prima, maar we gaan als gemeente onze middelen wel richten op de verenigingen die meewerken aan onze maatschappelijke doelen.'

'Wat we bedoelen, is dat je als club een buurtfunctie gaat vervullen. Dat je er actief wilt zijn voor leden van 0 tot 80 en dat je je inspant voor potentiële drop-outs, voor mensen die aan de kant staan. Daarop gaan wij het gemeentelijk instrumentarium richten. Wij bezuinigen als gemeente niet op sport, maar als een vereniging aangeeft dat de zogeheten derde helft belangrijker is dan de wedstrijd, zeg ik: 'Prima, maar dan wil ik wel even kijken of ik niet aan de volwassenensubsidie, die de gemeente geeft aan elke club, kan sleutelen. Dan kan ik dat geld inzetten bij een vitale sportvereniging die meewerkt aan de nieuwe doelstellingen.'

Trotse ouders leggen vast dat de E4 van De Tubanters 1897 uit Enschede najaarskampioen is geworden.

Foto Klaas Jan van der Weij

DE SPORTCLUB

Sportclubs die jarenlang ingesteld zijn geweest op ontspanning, vertier en competitie krijgen er steeds vaker een nieuwe opdracht bij. De bindende kracht van sport maakt ze tot de zogenoemde vitale verenigingen, die bruggen moeten slaan in een veranderende samenleving.

Door Poul Annema

Deel 3 van een serie

Voorzitter Bert Lambeck heeft niet alleen een rijk verleden als verenigingsbestuurder, hij is ook directeur in het basisonderwijs. 'De ene club is toe aan die nieuwe rol, de andere niet. Die zegt: 'Wij blijven bij onze core-business, de sport.' Bij De Tubanters 1987 kijken we wat we maatschappelijk kunnen doen, naar de behoefte van de vereniging en de buurt. Maar we zullen leden nooit met ons programma overvallen, het risico is dan te groot dat het na anderhalf jaar de kast in kan.'

'Houd het hogere doel voor ogen, namelijk dat je als voetbalvereniging bezig bent je jeugd te binden en weg te halen van de plekken waar ze rottigheid kunnen uithalen. Daarin moet je als sportclubs investeren, daarvoor moet je maatschappelijke allianties aangaan.'

'Wat het zichtbaar oplevert? Ik was betrokken bij zogenoemde brede scholen en heb de politie weleens gevraagd naar de resultaten. Het antwoord was: hoe meer buurtactiviteiten, hoe minder overlast en hoe minder aangiftes van criminaliteit. De vitale sportvereniging levert een grote bijdrage aan een plezierige woonomgeving.'

'Tegelijk moet je voorkomen dat je al te rigoureus verandert, want dan zegt de oude kern 'Dit is mijn club

niet meer'. Voor leden die al jaren lid zijn van een club, moet het de plaats blijven om vroeger te verheerlijken en over de toekomst te somberen. Je moet veranderingen in kleine stapjes zetten. Het verleden koesteren en tegelijkertijd nadenken hoe je kan overleven. Geen enkele club, zoals De Tubanters, dat 115 jaar bestaat, weet of zij er over vijf jaar nog is. Je moet je als club in het hart van de samenleving blijven ontwikkelen.'

'De drang om te presteren had ons bijna de kop gekost'

'Het gaat er niet meer om of we liberaal of socialistisch zijn, het gaat er ook niet om of we lid zijn van hetzelfde kerkgenootschap, het gaat erom wat ons bindt en ons het gevoel van veiligheid en vertrouwen geeft', aldus Lambeck.

De kracht van de sportvereniging staat centraal in het beleid van de gemeente Enschede, die uit overtuiging leerkrachten voor het gym-onderwijs aanstelt en 'sport om de hoek' promoot. 'Zeker 80% van de verenigingen in Enschede sluit zich

aan bij onze gedachten', aldus wethouder Wallinga, '45 van hen spelen nu al een heel actieve rol op maatschappelijk terrein.'

'Het inzicht dat sport naast een doel ook een middel is, bestaat hier al jaren', beaamt Lambeck. 'Maar dat wil niet zeggen dat de kwaliteit er altijd is geweest. Het gaat nu erg vooruit. Het doel van De Tubanters is duidelijk: we willen sporten, spelen en fatsoenlijk met elkaar omgaan. Op het veld, maar ook daarbuiten. We spreken elkaar aan op wangedrag, maar ook op omgevingsfactoren. Onze verantwoordelijkheid gaat veel verder dan alleen maar die ene wedstrijd in het weekeinde.'

'We praten met elkaar over veiligheid en het leefbaarder maken van de buurt. We danken de groei van onze voetbalvereniging aan het plezier dat we hier met zijn allen beleven. Ons eerste elftal heeft in de hoofdklasse gespeeld, maar daar heeft de rest van de vereniging, zo'n 750 leden, financieel onder geleden. Ons beleid is bijgesteld: we halen geen spelers meer van andere clubs. Dat oude denken, de nadruk op presteren, heeft de vereniging bijna de kop gekost. Nu draaien we mee in de top van de 3de klasse, maar we zijn gezond en een baken van rust en welbevinden voor de buurt.'